

Com anorrear el catalanisme

HI ha qui creu que, davant la pavorosa flamarada sindicalista, el nacionalisme català s'ha esvaït sense deixar rastre. Els qui creuen això estan exposats a molta sorpresa, si és que la llur creença és una cosa real i no la manifestació dissimulada d'un desig inconfessable.

No és a Catalunya solament que el problema nacionalista s'ha trobat entriquemat pel problema social. La creença que cap d'ells pugui anorrear l'altre, és una prova palesa de miopisme intel·lectual. Si la rivalitat d'estaments se sobreposa a l'esperit nacional, l'empenta d'aquest pot ésser tant sols esmorteïda per un temps d'una llargària més o menys gran, segons la nacionalitat de què es tracti. En el cas invers, l'atansament envers la resolució del problema social, s'acuita en gran manera, per tal com tots els estaments son propicis al sacrifici dels llurs interessos particulars envers la conservació del patrimoni nacional.

El patriotisme dels txeco-eslovacs ha afermat la llur novella República contra tota mena de commocions, que els magiars han procurat de provocar-hi, l'esperit nacional de Finlàndia l'ha duta a la llibertat definitiva, després de passar pels perills d'una revolució proletària i d'una massa forta influència alemanya. Els polonesos —malgrat la llur secular tendència a la discòrdia—han aconseguit en bona part la unió de la llur pàtria esquarterada, alhora que lluitaven contra ucranians, russos i alemanys. Ucrània i els pobles del Bàltic, malgrat la forta pressió del bolxevisme, ja no seràn mai més províncies esclaves de la gran Rússia. Així, si bé fortament entrebancat per les convulsions socials, el nacionalisme triomfa a la fi.

Hom remarca, en resseguir els casos damunt esmentats, com les antigues tiranies centralistes

han procurat aferrissadament de continuar en les noves formes de govern. La tirania tsarista ha estat continuada pels bolxevics; la de l'imperialisme alemany i austro-hongarès, pels socialistes alemanys i els bolxevics hongaresos, com, no fa gaire, pels demòcrates de Karoly. Les invocacions al dret dels pobles a disposar d'ells mateixos, no poden contravertir aquest fet indubtable.

Els procediments, però es diferencien i ja no són els servents del poder central qui imposa el jou; ara, a més de valer-se de l'atac armat, els tirans travestits procuren de promoure revolucions proletàries en les nacions emancipades, per tal d'aprofitar-se'n per a la satisfacció de les llurs cobejances.

Això sol, encare que només fos que per analogia—i sense tenir en compte el sospitós comportament del govern espanyol durant el temps qui precedí la darrera vaga—fa pensar en complicitats a qui tot bon català hauria de parar esment. Un periòdic madrileny, genuïna expressió del centralisme, ha dit una cosa per l'estil d'això: «A los primeros rugidos del sindicalismo, han callado definitivamente los chillidos nacionalistas». Això sembla l'expressió d'un desig. Quan algú expressa el desig que un fet produxi un cert resultat, hom el pot sospitar cómplice del fet en l'esperança d'obtenir el resultat de què ha fretura.

Aquest resultat, l'ofegament de l'esperit nacional català, hom no podrà obtenir-lo, però, per més complicacions socials, o d'altra mena, qui s'esdevinguin, promogudes o no. La crisi d'ara l'ha pasada Catalunya altres voltes i cada volta n'ha sortit més ferma. I és que el nacionalisme no és, en l'essència, afer d'interessos, sinó de sentiments. Es un afer cordial. Mentre bateguin els cors catalans, hi hauràn catalanistes. Notem que els batecs del cor d'un home no es supri-meixen, sinó amb l'occident. Així, doncs, per anorrear el catalanisme, hom hauria d'anar occint, un per un, tots els catalans, tasca difícil.

CÉSAR JORDANA